

Ghidul BIA

Aspecte fiscale în 2026 Biroul Individual de Arhitectură

Realizat împreună cu Ordinul Arhitecților din Romania

4 iunie 2026

Ghidul BIA – Cum pot profesa?

Activitatea de arhitectură poate fi desfășurată în următoarele forme:

- ▶ Angajat cu contract individual de muncă
- ▶ Prin intermediul unei societăți comerciale (SRL)
- ▶ Prin intermediul BIA (similar unui PFA)

Persoanele fizice care desfășoară activități independente se pot organiza ca:

- ▶ PFA - Persoană fizică autorizată
- ▶ II – Întreprindere Individuală
- ▶ IF – Întreprindere familială
- ▶ PFI – Persoană Fizică Independentă

Ce este un PFA?

Definiție! PFA este forma de organizare prin care o persoană fizică este autorizată să poată desfășura orice formă de activitate economică permisă de lege (OUG 44/2008).

Veniturile obținute de persoanele fizice autorizate pot fi:

- ▶ Venituri din activități independente - cuprind venituri din activități de producție, comerț, prestări servicii (se înființează la ONRC conform OUG 44/2008)
- ▶ Venituri din profesii liberale - sunt obținute din prestarea de servicii profesionale (se înființează la ANAF pe baza documentelor de studii)

Cum se impozitează un PFA?

Veniturile obținute de PFA pot fi impozitate:

- ▶ **Normă de venit** – CAEN-urile specifice sunt stabilite prin Ordinul 925/2017 și variază de la un județ la altul (nu se aplică profesiilor liberale)
- ▶ **Sistem real** Venituri totale – Cheltuieli deductibile = Venit Impozabil x cota de impunere %

Care sunt caracteristicile unui PFA

- ▶ Evidența contabilă în partidă simplă (încasări și plăți) prin OMFP 170/2015
- ▶ Folosește în principal forța sa de muncă (limitat la maxim 3 salariați)
- ▶ Are un sediu profesional și/sau punct de lucru
- ▶ Este restricționat la un număr limitat de CAEN-uri (maxim 5)
- ▶ Răspunde cu patrimoniul propriu în caz de management defectuos

Ce este BIA?

BIA este forma de organizare echivalentă PFA, pentru arhitecții care desfășoară activități profesionale independente.

Veniturile din **profesiile liberale** sunt obținute prin prestarea de servicii profesionale, în conformitate cu legislația privind organizarea și exercitarea profesiei respective, în cazul acesta profesia de arhitect.

BIA se înființează la ANAF, pe baza documentelor de studii (și nu la Registrul Comerțului precum PFA-urile care desfășoară alte activități economice).

Impozitarea BIA este în **sistem real** și evidența contabilă în **partidă simplă**.

Profesiile liberale **nu aplică** impozitarea pe norme de venit.

Ce taxe plătește BIA? 1/3

Impozitul pe venit 10%

► Este stabilit în **sistem real** și se aplică la venitul net impozabil, din care se scad cheltuielile deductibile, contribuția socială datorată- CAS și contribuția la fondul de sanatate - CASS

Contribuția socială (pensie) CAS 25%

► Se plătește dacă persoana fizică autorizată obține, pe parcursul unui an, un **venit net mai mare de 12 salarii minime** brute pe economie (plafonul minim pentru 2026 este 48.600).

► Dacă venitul net este între 12 și 24 de salarii minime brute pe economie (48.600 – 97.200 lei), CAS este 25% x 12 salarii minime (48.600 lei), adică 12.150 lei

► Dacă venitul net este mai mare de 24 de salarii minime brute pe economie, CAS este 25% x 24 salarii minime (97.200 lei), adică 24.300 lei

Ce taxe plătește BIA 2/3

Contribuția pentru sănătate CASS 10%

- ▶ Se plătește dacă persoana fizică autorizată obține, pe parcursul unui an, un **venit net mai mare de 6 salarii minime** brute pe economie
- ▶ Se plătește dacă persoana fizică autorizată obține, pe parcursul unui an, un **venit net mai mic de 6 salarii minime** brute pe economie și nu cotizează la fondul de sănătate pentru alte surse de venit, cel puțin la valoarea de 6 salarii minime brute pe economie

- ▶ Dacă persoana fizică autorizată obține, pe parcursul unui an, un **venit net cuprins între 6 și 72 salarii minime** brute pe economie (24.300 – 291.600 lei), CASS este 10% x venitul net realizat
- ▶ Dacă persoana fizică autorizată obține, pe parcursul unui an, un **venit net mai mare de 72 salarii minime** brute pe economie (291.600 lei), CASS este 10% x 72 salarii minime brute pe economie, adică 29.160 lei

Ce taxe plătește BIA 3/3

- ▶ **Venitul net impozabil** = Venitul încasat – cheltuielile deductibile efectuate – pierderile anterioare
- ▶ **Salariul minim brut** pe anul 2026 este de 4.050 lei, până la 30.06.2026 și 4.325 lei, începând cu 01.07.2026.

Atenție! Taxele declarate prin Declarația Unică **sunt finale** și nu se mai emit decizii de impunere de către fisc.

Termenul de plată al taxelor este același cu termenul de depunere a Declarației Unice, respectiv **25 mai** pentru anul precedent

Atunci când în cursul unui an se modifică salariul minim pe economie, pentru întocmirea declarației unice, se ia în calcul salariul minim brut pe economie valabil la data de 1 ianuarie a anului pentru care se întocmește declarația unică

BIA poate avea concediu medical?

- ▶ Persoanele fizice care desfășoară activități independente au **opțiunea** de a se asigura **separat** de contribuția de sănătate.
- ▶ Cota este de 1% iar baza de calcul **nu poate fi mai mică** de un salariu minim brut și **nici mai mare** de 3 salarii minime brute.

Baza de calcul minimă = 4.050 lei x 1% = 41 lei, contribuție lunară concediu medical

Baza de calcul maximă = 12.150 lei x 1% = 122 lei, contribuție lunară concediu medical

- ▶ **Se semnează** contract de Asigurare cu Casa de Asigurări de Sănătate din raza teritorială.
- ▶ **Stagiul minim de cotizare** este de 6 luni în ultimele 12 luni.

BIA poate avea venituri pe perioada concediului de îngrijire copil – CIC?

În cazul în care titularul BIA solicită indemnizație pentru creștere și îngrijire copil, **nu poate înregistra venituri** profesionale pe BIA.

Recomandarea este **suspendarea BIA** până la revenirea în activitate.

Atenție! Dacă profesionistul arhitect este asociat într-un SRL, acesta **poate încasa venituri din dividende** pe perioada CIC, deoarece veniturile din dividende sunt considerate venituri din investiții și nu venituri profesionale.

Care sunt cheltuielile deductibile pentru BIA?

Cheltuielile deductibile sunt acele cheltuieli efectuate **în scopul desfășurării activității**.

Pentru BIA, se aplică aceleași reglementări legale în privința **cheltuielilor deductibile limitat sau cheltuielilor nedeductibile** din Codul Fiscal.

De reținut despre cheltuieli:

- Să fie justificate prin documente
- Să fie incluse în exercițiul financiar pentru care au fost plătite
- Să respecte regulile privind amortizarea mijloacelor fixe
- Să respecte regulile privind cheltuielile cu deductibilitate limitată

BIA are TVA?

► Dacă cifra de afaceri anuală realizată **depășește plafonul de 395.000 lei**, BIA devine înscrisă în scopuri de TVA.

Atenție! Cifra de afaceri se calculează pe baza **facturilor emise și NU încasate**, cum este tendința la evidența în partidă simplă. Pentru **evitarea depășirii plafonului**, recomandăm emiterea facturilor fiscale cu ajutorul unui soft de facturare și evidența contabilă lunară (nu anuală).

► După înregistrarea în scopuri de TVA, BIA va înregistra TVA colectat pe baza facturilor emise și va deduce TVA deductibil de pe facturile primite, diferența fiind TVA de plată sau TVA de recuperat, conform mecanismului de compensare a TVA.

Atenție! Este obligatorie depunerea decontului de TVA trimestrial sau lunar, în funcție de vectorul fiscal.

Cont bancar pentru BIA sau contul personal?

Ținând cont că evidența contabilă **în partidă simplă** se realizează pe baza **încasărilor și plăților**, se recomandă deschiderea unui **cont separat** pentru activitatea BIA.

Un cont bancar separat asigură **recunoașterea și controlul încasărilor și plăților** necesare desfășurării activității profesionale.

De asemenea, **soldul bancar** este inclus în inventarierea anuală a patrimoniului.

Atenție! La respectarea **plafoanelor pentru încasări și plăți în numerar**, solicitați încasarea prin bancă a sumelor ce depășesc 5.000 lei (OUG 193/2002).

Care sunt plafoanele pentru încasări și plăți în numerar?

- ▶ 5.000 lei plăți sau încasări între persoanele juridice
- ▶ 10.000 lei plăți sau încasări între persoane fizice și juridice
- ▶ 50.000 lei plăți sau încasări între persoane fizice
- ▶ 10.000 lei încasări efectuate de magazine cash & carry
- ▶ 5.000 lei avans spre decontare/persoană/zi

OUG 193/2002

BIA are nevoie de casă de marcat?

Conform legislației privind casele de marcat (OUG 28/1999), PFA-urile pentru profesii liberale **nu sunt obligate** să dețină și să utilizeze casa de marcat pentru activitățile profesionale.

Atenție! Dacă se desfășoară **alte activități economice/comerciale** decât cele ale profesiei liberale, casa de marcat **devine obligatorie** în relația cu clienții **persoane fizice care plătesc în numerar**.

Care sunt registrele obligatorii pentru BIA?

- ▶ **Jurnalul de încasări și plăți** – pentru evidența contabilă în partidă simplă și înregistrarea cronologică a datelor.
- ▶ **Registrul inventar** – document obligatoriu pentru inventarierea anuală a patrimoniului.
- ▶ **Registrul de evidență fiscală** – se completează cu modul de calcul al impozitului pe venit, înainte de depunerea Declarației Unice.

Ce declarații depune BIA?

Declarația unică DU – se depune în anul următor realizării veniturilor.

Termenul de declarare pentru DU 2026 este **25 mai 2027**.

Atenție! Termenul poate fi schimbat de către autoritatea fiscală.

BIA care se înființează în cursul anului, depune Declarația Unică până la data de 25 mai a anului următor, chiar dacă nu a funcționat un **an calendaristic** complet, **anul fiscal** se încheie la 31 decembrie.

Atenție! Corespondența cu ANAF se realizează numai electronic, prin **Spațiul Privat Virtual**, începând de la 1 martie 2022 și orice altă formă de depunere nu este luată în considerare.

BIA are nevoie de contabil?

Dacă profesionistul arhitect **cunoaște și aplică** legislația în vigoare, **nu este obligat** să apeleze la serviciile unui contabil.

Pentru BIA cu salariați și înscris în scopuri de TVA, lucrurile se pot complica și **recomandăm apelarea la specialiștii** din domeniu.

Atenție! Evidența fiscală la ANAF a unui BIA se realizează atât pe CIF (cod de înregistrare fiscală), cât și pe CNP-ul titularului, de unde și multitudinea de erori în administrarea fiscală a PFA-urilor.

Criteriile de independență între SRL și BIA 1/2

Conform art.7 din Codul Fiscal, dependența este orice activitate desfășurată de o persoană fizică într-o **relație de angajare** generatoare de venituri și poate fi **reconsiderată ca relație de muncă**, dacă **nu sunt îndeplinite 4 din cele 7** criterii de independență:

1. Persoana fizică dispune de **libertatea de alegere a locului** și a modului de desfășurare a activității, precum și a programului de lucru;
2. Persoana fizică dispune de **libertatea de a desfășura activitatea pentru mai mulți clienți**;
3. Riscurile inerente activității **sunt asumate** de către persoana fizică ce desfășoară activitatea;

Criteriile de independență între SRL și BIA 2/2

4. Activitatea se realizează prin **utilizarea patrimoniului** persoanei fizice care o desfășoară;
5. Activitatea se realizează de persoana fizică prin **utilizarea capacității intelectuale și/sau a prestației fizice** a acesteia, în funcție de specificul activității;
6. Persoana fizică face parte dintr-un **corp/ordin profesional cu rol de reprezentare**, reglementare și supraveghere a profesiei desfășurate, potrivit actelor normative speciale care reglementează organizarea și exercitarea profesiei respective;
7. Persoana fizică dispune de **libertatea de a desfășura activitatea direct**, cu personal angajat sau prin colaborare cu terțe persoane în condițiile legii.

BIA poate folosi banii încasați în timpul anului?

Banii pot fi folosiți în interes personal, cu recomandarea de a utiliza **conturi bancare diferite** și a lua în calcul taxele care se plătesc anul următor.

Penalitățile de întârziere pentru datoriile fiscale - 0,01% pe zi.

Dobânzile de întârziere pentru datoriile fiscale - 0,02% pe zi.

BIA sau SRL? 1/2

- ▶ Dacă vrei să te dezvolți în viitor, **atunci SRL**
- ▶ Dacă vrei să accesezi finanțări nerambursabile, **atunci SRL**
- ▶ Dacă vrei să ai o contabilitate mai simplă și mai ieftină, **atunci BIA**
- ▶ Dacă vrei să ai un venit suplimentar, pe lângă salariu, **atunci BIA**
- ▶ Dacă vrei să nu ai răspundere mare, **oricare**. La amândouă răspunzi cu patrimoniul personal
- ▶ Dacă vrei să nu ai riscuri de încadrare ca activitate dependentă (în cazul în care te pune angajatorul), **atunci SRL**

BIA sau SRL 2/2

- ▶ Dacă nu ai cheltuieli cu activitatea desfășurată, **atunci BIA**
- ▶ Dacă vrei să desfășori mai multe activități, **atunci SRL**
- ▶ Dacă activitatea e de scurtă durată, **atunci BIA**
- ▶ Dacă vei intra în concediu de îngrijire copil și vei vrea să ai venituri plus indemnizație, **atunci SRL**
- ▶ Dacă vrei să te asociezi cu un prieten, **atunci SRL**
- ▶ Dacă estimezi un venit mai mic de 12 salarii minime pe economie, **atunci BIA**

BIA sau SRL? Calcule...+/-/=

Nu există un răspuns simplu, nici măcar din punct de vedere fiscal, deoarece trebuie luate în calcul **veniturile estimate, cheltuielile preconizate** și analizate informațiile:

- ▶ **Veniturile anuale** estimate față de **salariul minim** pe economie pentru 12 luni (mai mari sau mai mici?)
- ▶ **Marja de profit realizată** = $[(\text{cheltuieli} - \text{venituri}) / \text{venituri} \times 100] > 20\%$

BIA sau SRL – Mituri și Adevăruri

- ▶ Costurile de înființare ale unui PFA față de SRL sunt mai mici – **adevărat!**
- ▶ Din PFA pot să scot banii imediat, pe când din SRL trebuie să aștept întocmirea bilanțului – **mit!**
- ▶ PFA-ul prezintă un risc fiscal mai scăzut decât SRL-ul – **mit!**
- ▶ PFA-ul nu este afectat atât de mult de modificările Codului Fiscal – **mit!**
- ▶ PFA are mai puține declarații de depus – **adevărat!**
- ▶ Pot să-mi țin contabilitatea singur la PFA – **mit!**
- ▶ Mă încadrez la un PFA cu normă de venit și este mult mai simplu – **adevărat!**
- ▶ Pe PFA pot desfășura mai multe activități diferite – **adevărat!**
- ▶ Pot avea angajați pe PFA – **adevărat!**
- ▶ Am o idee de afacere și vreau să încerc pe PFA dacă funcționează – **adevărat!**

Avantaje BIA versus SRL

1. Costuri scăzute la înființare, zero dacă te ocupi singur.
2. Activitatea BIA nu are personalitate juridică, însă răspunderea individuală este similară cu cea a administratorului din SRL, respectiv răspunzi cu patrimoniul personal.
3. Gestiune contabilă mai relaxată, declarații mai puține, costuri reduse.
4. Nu este obligatoriu un contabil autorizat, cum este în cazul SRL. Poți ține evidența contabilă singur, însă ai grijă dacă se complică activitatea.
5. Se poate dispune de banii încasați oricând, comparative cu un SRL unde este nevoie de un bilanț interimar pentru repartizarea în dividende anticipate.
6. Nu este nevoie de capital social
7. Pentru primul pas pe cont propriu, este recomandat să se înceapă cu un BIA.
8. Închiderea unui BIA este ieftină și rapidă, comparativ cu un SRL.

Dezavantaje BIA versus SRL

1. Dovada pregătirii profesionale este obligatorie pentru BIA.
2. Restricție de CAEN-uri pentru mai mult de 5 activități desfășurate.
3. Restricții pentru personalul angajat – maxim 3 salariați.
4. Nu te poți asocia cu alte persoane în cadrul aceleiași afacere. Pentru asta ai nevoie de un SRL.
5. Riscul fiscal este mai ridicat decât în cazul unui SRL cu impozit micro, din cauza cheltuielilor deductibile.
6. Eventualele investiții nu pot fi urmărite și gestionate corespunzător, ca în cazul unui SRL cu evidență în partidă dublă.
7. Posibilitate de dezvoltare limitată.
8. Acces foarte limitate la anumite tipuri de finanțări rambursabile sau nerambursabile.
9. BIA nu se poate transforma într-un SRL și nici invers.

Vă mulțumim!

Pentru informații suplimentare, vă stăm la dispoziție.

office@askfor.ro

florentina.Radulescu@askfor.ro

www.askfor.ro

www.valentinasaygo.ro

Prezentul material este realizat de Ask for Accounting și OAR, în sprijinul profesioniștilor arhitecți și poate fi folosit numai în scopuri personale.

Drepturi rezervate Valentina Saygo

